

Selvstyrekommissionen

Arnat Partiiat er glad for at kunne præsentere sine tanker i denne forsamling. Vi har valgt at indgå i debatten om Menneskelige Ressourcer, idet det netop er inden for dette område Arnat Partiiat mener, at Grønland har en stor uudnyttet rigdom.

Kvindernes ressourcer bør udnyttes optimalt i fremtidens Grønland, kun ved at forene alle kræfter kan vi løfte opgaven omkring selvstyre. Lad det være sagt med det samme: Arnat Partiiat går fuldt og helt ind for et fremtidigt selvstyre. Vi betragter hjemmestyreordningen som en god og nødvendig overgangsfase, men endemålet må og skal være selvstyre.

Arnat Partiiat adskiller sig fra andre partier ved, at der er sat en grænse for partiets eksistens; nemlig dén dag hvor reel fordeling mellem kønnene er opnået i Landsting og Landsstyre, i kommunalbestyrelser og i offentligt ejede virksomheders bestyrelser. Dette betyder, at Arnat Partiiat vil samarbejde med øvrige partier fra sag til sag, hvor det ses at vort partis endemål kan fremmes.

Selvstyre er en nødvendighed, dersom vi som folk skal bevare vor ejendomsret til landet. Gennem århundreder har fremmede lagt planer for landets udvikling såvel erhvervsmæssigt som kulturelt. Disse planer blev "godkendt" af landets befolkning ved de folkevalgte politikere - hvoraf langt hovedparten var og er mænd. Før der er reel ligestilling, før målet om reel fordeling mellem kønnene er opnået tror Arnat Partiiat ikke på selvstyre. Først med denne reelle fordeling af kønnene udnytter vi alle de menneskelige ressourcer. Et selvstyret Grønland skal være et land, hvor mænd og kvinder støtter hinanden, hvor mennesket sættes i centrum og hvor alle borgere tager medansvar.

Nøgleord i Arnat Partiiat's idégrundlag er: demokrati, solidaritet, tillid, åbenhed og økologisk bæredygtighed.

Et demokratisk samfund bør hvile på folkelige rørelser og præges af græsrodsarbejde. Kvinder har haft overordentlig stor betydning for at vort land har nået en høj grad af udvikling på relativt kort set. Kvinderne har løftet omsorgsarbejdet, hvilket har givet mændene mulighed for at være erhvervsaktive og for at få tid til at indgå i politik. Skal kvinder ind i politik, hvilket vi mener er nødvendigt for at tale om ægte demokrati, er det nødvendigt at vi får sikret omsorgsarbejdet. Omsorg for vore børn og for svage medborgere skal prioriteres og gives høj status.

Arnat Partiiat er indstillet på at lytte, lytte til lokalsamfundenes talsmænd og -kvinder. Grønland har brug for forskning og specialiseret viden inden for alle felter, men vort demokrati skal ikke overse landets egen indbygges råd og indstillinger.

Vi er fuldt bevidste om, at nationalstater mister betydning i hælene på globaliseringen og integrationsprocessen, som finder sted både i Europa og i andre Verdensdele. Skal vi sikre vor nationalstat, i form af et selvstyret Grønland, er det nødvendigt at debattere behovet for at gøre demokratiet mere repræsentativt og gennemsigtigt, at få udformet nye beslutnings- og styreformers og inddrage nye politiske aktører og sociale erfaringer i den politiske verden. Hér er kvinder et hidtil ikke fuldt udnyttet potentiale.

Et solidarisk samfund sikrer at alle medborgere - også børnene - har pligter og ansvar. Der er i de fleste lande, også i Grønland, behov for kvindernes arbejdsstyrke. Der sættes på en lønarbejdermodel, hvor både mænd og kvinder arbejder. Dette afspejler sig også i uddannelsespolitikken, hvor mænd og kvinder gives lige muligheder. Hvor går det så galt, hvorfor ser vi ikke lige mange kvinder og mænd i samfundets top? Æn af årsagerne er den manglende solidaritet, den stereotype forestilling om kønsforskelle, om kvinden som ansvarlig for og bærer af både moderskabet og hele familien, som stadig præger samfundet. Kvinder er særdeles aktive i lokalforeninger og i det nære omsorgsarbejde blandt familien og i lokalsamfundet. Det er fint men ikke tilstrækkeligt. Arnat Partiiat vil gennem sit politiske virke stadig pege på og arbejde for at familieliv, uddannelse, arbejdsliv og politisk engagement skal kunne forenes. Det er problematisk, set fra et kønsperspektiv, hvis kvinders aktive medborgerskab begrænses til "det nære", til hverdagslivet, kvinder skal inddrages i den demokratiske udvikling på både det lokale, det nationale og det mellemnationale niveau. Dette kan vi kun opnå, hvis vi udviser solidaritet, som går ud over grænserne for den nære familie. Skal kvinder ind i politik fordrer dette en solidarisk opbakning fra hendes lokalsamfund.

Et samfund bygget på tillid og åbenhed betyder, at vi stadig skal bekæmpe egoisme og jantelov, og at vi med åbent sind drøfter nye ideer og tager vel imod nye medborgere. Vi skal tro på, at det enkelte menneske er i stand til at tage vare på sig selv og sine omgivelser. Vi skal åbent diskutere, hvorledes vi kan bruge hinanden - og hvorledes vi undgår misbrug.

Et økologisk bæredygtigt samfund udnytter sine ressourcer uden af misbruge dem. Dette gælder om at udnytte al tilgængelig viden, om at samarbejde med stammefrænder inden for Arktis, med miljøorganisationer og mineselskaber - og det gælder om at genlære, hvorledes vi kan leve økologisk. Vi skal have gjort rent! I bygder og byer samt ude i fjeldet. Naturen skal ikke skæmmes og ødelægges af svært nedbrydeligt affald, og vore børn skal ikke blive syge fordi affaldshåndteringen ikke er god nok. At få Grønland gjort rent - og fastholdt som et rent land skal være en folkesag. Vi vil genlære brug af naturen; der skal stå respekt om egne produkter, og vi ønsker i så høj grad som muligt at leve af landets egne produkter - lige fra honning, kartofler og purløg til færdigretter produceret af fisk og moskuskød